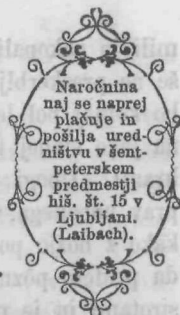

VERTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 9.

V Ljubljani 1. septembra 1872.

Leto II.

Pridni mlatiči.

erž mlatiči mi vstanite,
Delo berž da gre spod rok!
Cepce v roke kar vzemite,
Vdarte: pika poka pok!

Ti obračaj, jaz bom stresal,
Jože zmetaj v kot širok!
Tone cepce bo navezal,
Kmal' bo: pika poka pok!

Ječmen, rež, pšenica zveta,
Ajda in sočivja strok
Dobro obdaruje kmeta;
Urno: pika poka pok!

Ko se vse bo dokončalo
Cepce veržemo iz rok!
In zapeli Bogu hvalo,
Srečni: pika poka pok!

Šim. Punčah.

Ne zapustite ubogih sirot.

(Iz hervlašćine prevel I. T.)

Družina nekega revnega učitelja na kmetih je sedela okoli mize. Večerja je bila že na mizi, toda niti otrokom niti materi se ni poljubilo jesti. Večkrat so pogledovali na vrata, kakor da bi koga pričakovali.

„Sam Bog si ga védi, kje je zopet zaostal ta človek,“ rečejo mati ter nejevoljno premaknejo prazni stol, ki je bil pripravljen za očeta. „Že se bliža noč, otroci mi so zaspani, a njega ni. Pač ne bode drugače, pustiti mu bodem morala nekoliko večerje.“

Bilo je zjutraj na vse zgodaj, da je šel učitelj k pogrebu svojega prijatelja, sosedu in tovarša, v bližnjem fari, pa se še ni povrnil domú. Ravno ko so mati otrokom porazdelili juho, odpró se vrata in oče stopijo v sobo.

„Dober večer, ljubi oče!“ zavpijejo otroci, položijo žlice na stran ter mu veselo hité naproti. Vsak bi bil rad prvi pozdravil in poljubil dobrega očeta; še celó najmlajše detetce v naročji matere je stezalo svoji šibki ročici proti njemu.

Oče so pa bili žalostni in blédi.

„Mráz ti je, gotovo si se prehladil,“ rečejo skerbna mati. „Kje si vendar bil tako dolgo?“

„Oh žena,“ vzdihne učitelj, „žalosten je bil današnji dan zame; spre-

mili in zakopali smo v hladni grob očeta, ki je zapustil petero majhnih še ne preskerbljenih otrok. Supruga mu je umerla, kakor sama veš, tega bo komaj pol leta — denarjev ni zapustil nič — bil je siromak, kakor veš, na jako slabej fari, kjer je komaj izhajal, kam li še, da bi si bil kaj prihranil. Ubogi otroci nimajo zdaj ne očeta ne matere, nobenega človeka, prav nobenega, da bi se jih usmilil. Štiri teh ubožčkov sem vendar nekako z božjo pomočjo izročil v roke dobrih ljudi in to je vzrok, ljuba moja, da pridem póżno. Bil sem skorej pri vseh bogatejših ljudéh z zapuščenimi sirotami in je prosil za božjo voljo, da bi se jih kdo usmilil in je vzel v svojo skerb in varstvo. „Kdor enega teh ubogih otrok sprejme v mojem imenu, mene sprejme,“ te besede našega izveličarja odperle so mi marsikatero sercé pravega kristjana. Ali vendar mi je ostala pri vsem tem še ena sirota — deklica namreč, baš kakor naša mala Anica. Imé jej je Marica in je prav zala deklica!“

„Oče, oče!“ vzklikne naglo mala Anica, „Marico pa hočemo k nam vzeti — kaj ne, ljubi oče?“ Tudi petletni Lukec ni imel nič zoper to.

„Vse dobro, ljubi otroci, ali pomisliti morate, da sem tudi jaz na jako slabej fari, da imam slabe dohodke, a vas je že brez tega četvero otrok; — nadalje morate pomisliti še to, da bi se od vašega že tako pičlega kruhka moralo odtergovati, ako bi imeli še enega otroka več pri —“

Otroci ne pusté očeta izgovoriti. „Nič ne dé, ljubi oče, pripelji le ubogo, zapuščeno deklico k nam.“

„Tam le zunaj vam stoji v veži,“ rečejo oče.

Veselo zderčí Anica skozi đuri, a drugi zopet obstopijo vrata, ter komaj pričakujejo, da jim pripelje Anica ubogo siroto v hišo.

Zdaj se je še le začelo pravo veselje, vsak hoče, da prvi primakne še en stol k mizi, vsak bi rad prijel ubogo siroto za roko in jo peljal za mizo revnega pa gostoljubnega učitelja. Zdaj pride versta na očeta. „Oče, oče,“ začnejo veseli otroci, „kako si vendar ti naš dober oče, ki vedno skerbiš, da nam napraviš kako novo veselje!“

Oče se ne morejo ubraniti veselih otrok, Anica se mu verže v naročje, jokaje se od veselja mu gladi bleđa lica; drugi ga zopet prijemljejo za roko, vlečejo ga za suknjo, — veselja ni kraja ni konca, — le tuja deklica zakrije si obraz z rokama in spusti se — v jok! Zdaj jo otroci obsujejo od vseh strani in jo jamejo tolažiti: „Nič ne jokaj Marica, ti boš ostala pri nas; od danes zanaprej boš naša séstrica. Tudi naši starši te bodo imeli radi, o ko bi pač znala, kako so dobri!“

„Otroci! juha bode merzla,“ opominjajo mati, in otroci se posadé zopet okoli mize. Anica povzdigne svoji mali ročiči proti nebu in mōli pobožno: „Pridi, ljubi Jezus, bodi naš gost, in blagoslovi nam ljubi Bog te svoje darove!“

Molčé se pogledujeta oče in mati; zdelo se jima je, kakor bi zarés sedel med njimi oni presveti gost, ki je rekel: „Kdor enega teh ubogih otrok sprejme v mojem imenu, mene sprejme!“

Anica si je mislila ravno tako. Rekla je: „Ljubi oče! ali ni Marica naš gost, ki nam ga je poslal ljubi Jezus sam?“

Tako je zdaj sedelo sedmero glav okrog revne učiteljeve mize. Pri vsem tem pa vendar niso godernjali otroci, kedar so mati navadni hlebček kruha razrezali v sedem koscev namesto v šest. Vsi so imeli radi ubogo siroto Marico in so jo ljubili kakor svojo lastno sestro. Dá, še celo skuševali so se, kdo bode Marici največ dobrot skazal.

Toda kaj mislite, ljubi otroci, kaj so rekli drugi ljudjé v vasí, ko so slišali, kako se je učiteljeva družina pomnožila. „Drugi ljudjé?“ vprašal bode marsikdo izmed vas „kaj neki briga to druge ljudi!“ Toda temu ni takó, dragi moji. Ravno drugi ljudjé so, ki si večkrat delajo dosti nepotrebnih skerbi za take stvari, ki je prav za prav najmanj zadevajo. Je že tako na tem ljubem svetu. Marsikateri ljudjé pometajo raje pred tujim nego pred svojim pragom! — Tako je bilo in bode, dokler bo svet stal.

Našega národa že stara navada je ta: kedar pri hiši česa primanjka, da si izposodi pri bližnjem sosedu, ter mu pri pervej priložnosti potem zopet pošteno poverne. Tako je bilo tudi tukaj. Ko so poslali mati Ančiko v vas bodisi po mleko, meso ali kako drugo potrebno stvar, berž so jej rekli sosedge: „Mar nimate sami zadosti otrok, da ste si mogli še drugega tujega otroka na glavo nakopati?“ — Drugi so zopet rekli: „Pač so tvoj oče lep gospodar; ali mu je bilo potreba tujega otroka jemati pod streho, ko sam nima nič jesti, pa je drugih bogatih ljudi zadosti, ki lože skrbé za uboge sirote nego vi, ki ste sami tuje pomoči potrebni.“ Če je pa Ančika take ljudí včasih zavernila in rekla: „No, ker ste tako dobrega serca, pa vzemite vi ubogo Marico v svojo skerb, povedala bom to očetu.“ — Nato so jej rekli berž sosedge: „Še tega nam manjka, potem bi imeli lahko polno hišo tujih sirot; imamo že v naši vasí zadosti domačih revežev, za katere nam je treba skerbeti.“ — „To vse je rés, pa tudi za tuje moramo malo skerbeti,“ je že hotla Ančika reči, pa raje je zamolčala te besede, ker si je mislila, da otrokom se ne spodobi prigovarjati starim ljudem, če nas tudi razžalijo včasih s kako besedo. Ko je domú prišla, povedala je vse očetu, kako so se sosedge hudovali čez to, da so vzeli ubogo siroto Marico pod svojo revno streho. Oče so Ančiko pohvalili, da je bila pri takem razžaljivem oponašanji tiha in mirna in so rekli: „Pustimo take ljudi, ki si večkrat sami vskratijo toliko sladkega veselja. Le pomislimo, koliko radosti in veselja nam daje naša Marica, — in poglejmo kako se ljudjé jezé nad nami in nas prezirajo samo zavoljo tega, ker smo dobri in miloserčni do ubogih, zapuščenih sirot!“

Ako pa pomislimo od druge strani, kako reven je še zmiraj učiteljski stan posebno gledé njegove družine, moramo pač priznati, da si je ta učitelj zares brez potrebe nakopal novo bréme na glavo. Nekega dné sedi naš učitelj ves zamišljen pod staro jablano na vertu, zraven njega sedí Anica in šiva. Zapisnik, v katerega je marljivo zapisaval vse svoje dohodke in stroške, leží pred njim na kamenenej mizi. Učitelj primerja dohodke s stroški, ali račun se mu nikakor ne zлага. Treba bi bilo nove obleke in obutali za otroke,

to se vé tudi za Marico, kajti zima se že približuje. Jesenski vetrič prepihava, rumeno in velo listje pada pred skerbnega očeta na tlá; ali on še vedno računi in prevdarja, pa ne vidi drugega nič na papirji nego same dolgove, v katere se je moral zamotati, ko mu je supruga dalj časa ležala bolna v postelji.

Ves raztresen vstane in hodi po vertu. Da bi se nekoliko umiril in pozabil svoje velike skerbí, ki mu so se motale po glavi, vzame neki časopis v roke in ga prevrača na vse strani. Na enkrat se mu vstavijo oči na neke verstice, ki je prav marljivo bere, — enkrat, dvakrat, — potem se zopet vsede in začne na novo premišljevati. Kaj neki je bilo v časopisu, da ga je tako naglo zatopilo v nove misli in premišljevanje? Bilo je naznanilo, da je v sirotinskem závodu bližnjega mesta izpraznjena ustanova za kako ubogo siroto in da ima grajščak v njegovej vasi prvi glas, komu se ima izpraznjeno mesto podeliti.

Zdaj le se mi kaže najlepša priložnost, mislil si je učitelj, da s pripomočjo našega grajščaka spravim Marico v sirotinski závod, ter si vsaj nekoliko olajšam težko bréme, ki me tako hudo tare. Pa zopet se mu težko zdí prepustiti mlado Marico, to zalo deklico, v tuje roke, nevedé kako se bode skerbelo tam za dušni in telesni blagor uboge sirote, skerbelo ga je tudi, da bi lepe Maričine lastnosti ne terpele škode med drugimi otroci. Dolgo premišljuje kaj mu je storiti, naposled ga vendar njegova revščina prisili, da sklene grajščaka prositi za priporočilo.

Drugi dan, ko ni še nikomur nič povedal od svoje namere, odide h grajščaku ter mu v živih barvah popiše žalostni stan zapuščene sirote, prošé ga za njegovo blago pripomoč. Grajščak mu obljubi, da bode storil vse, kolikor je v njegovih močéh, in učitelj se poverne zadovoljen domú.

Še nikoli mu ni bila nobena reč tako težavna, kakor to novice naznaniti svojej supruzi in ljubim otrokom. Anica je bila ravno v sobi, ko začne učitelj z žalostnim srcem pripovedovati o svojej naméri. Ko Anica sliši, da bode morala Marica od hiše, priteče berž k očetu ter pravi: „Oče, mi ne pustimo Marice od sebe. Oče, dobri naš oče!“

„Pusti me, Anica,“ rečejo oče, in ne tergaj še bolj mojega žalostnega srcá. Mar ti véš, kako dolgo mi še ljubi Bog ohrani moje življenje? Tako lepe priložnosti vendar ne smemo pustiti, da bi ne skerbeli za boljšo prihodnjost zapuščene sirote. Pomisliti pa tudi moraš, da vam jaz po svojej smerti ne morem nobenega premoženja zapustiti, razun svojega poštenega imena in očetovskega blagoslova, — in da bo znabiti vaša uboga mati Bogu hvaležna, ako bode mogla tudi vas, — vas, ljubi moji otroci, spraviti v kako ubožno hišo.“

Anica je hotla odgovoriti, pa oče je ne pusté rekši jej, da jim je že brez tega težko pri serci in da sami ne vedó, kaj jim je storiti. Govorili pa bodo še poprej o tej zadevi z materjo.

„Nikakor je ne pustimo od sebe“ mislila si je Anica natihoma in hití, da poišče Marico.

Uboga Marica je bila med tem v sosedovem vertu in je pomagala po-

birati sadje. Sosed je sam splezal na jablano in jo potresal, da so lepa, zrela in rudeča jabelka padala kakor orehi po tléh. Veseli otroci so pobirali jabelka v jerbese in sosed je imel več veselja nad pridnimi otročiči nego nad obilnim sadjem, ki mu ga je Bog dal. Tam od strani pa je stala uboga Marica žalostna in sama, ter je razgernila svoje krilce, da se ne pobijejo lepa jabelka.

„Oh,“ vzdihnila je Marica natihoma, „ko bi imela še svoje ljube starše, kako vesela bi bila tudi jaz!“ Tukaj se spomni svojih ljubih staršev, oddaljenih bratov in sestric, spomni se na vse one vesele trenutke, katere je imela nekaj v hiši svojih preljubih ranjkih staršev, — in debele solzé se jej vlijó iz njenih prijaznih očesic. Nato priteče Anica od zadej in jej tiho na uho pošepeta: „Marica! ti boš morala v mesto, pa mi te ne pustimo od sebe.“

Žalostno nagne Marica svoje oči proti tlam kakor bi hotla reči: „Prav dobro mi je bilo pri vas, pa — božja volja naj se izide.“

Obe deklici ste stale jokaje se blizo vertne ograje in ste se razgovarjale. Sosed pokliče Marico in jej streše v njeno belo krilce polno košarico jabelk.

„Ali smem odnesti ta jabelka svojej dobrej materi,“ vprašala je Marica ter mislila na svojo dobrotnico, gospo učiteljico. „O ljubi sosed, ona je tako dobra meni ubogej siroti!“ — Sosed rad privoli v njeno prošnjo in Marica odide z Anico proti domu.

Med potjo jej reče Anica: „Veš kaj? poskušale bove še enkrat; jaz zmiraj mislim, da te naša mati ne bodo pustili od nas.“

Ali vendar ste imele malo upanja, da bi se ta reč obernila na bolje. Z žalostnim srcem in solznimi očmi stopite v hišo in Anica bi bila skorej omedlela, ko vidi dobro mater vso objokano sedeti, a oče stojé ves pobit zraven nje. Anica stopi k materi in je skuša pregovoriti.

„Kaj ne, ljuba mati, Marica bode ostala pri nas, ker nima očeta niti matere.“ Tako je prosila Anica s solzami v očeh in tudi petletni Lukec je to prošnjo podpiral.

Oče pa, ki se jim debele solze vderó po licih rekó: „Otroci, otroci, mar mislite, da bi jaz ne imel rad, da bi Marica ostala pri nas?“ Toda jaz ne smem tega pripustiti. Jaz moram skerbeti za njeno prihodnjo srečo, pa tudi Marici se bode v sirotnišnici bolje godilo, nego tukaj pri nas. Prosim vas, ljubi otroci, ne nakladajte mi še težjega kamena na moje že brez tega poterto srcé! Mati bodo jutri peljali našo dobro Marico v závod za sirote, in ti Anica jo lahko spremiš!“

Vsi obmolknejo. — Nobeden si ne upa očetu oporekati; kajti bralo se jim je na obrazu, kako težko jim je bilo pri serci. Vse se je jokalo. Ko so prinesli mati večerjo na mizo, ni mogla Anica svoje molitvice pred jedjo končati, da bi se ne bila jokala — „oh, tedaj se vendar moramo ločiti od tebe, premili naš gost!“ Nobeden se večerje ne dotakne, a oče tolažijo otroke pripovedovaje jim, kako dobri so bili ljudjé, ki so ustanovili ubožni závod, kako je tam vse lepo in dobro, — toda zastonj je bilo očetovo dokazovanje. Otrokom se je zdelo, kakor bi oče sami ne verjeli veliko svojim besedam.

Drugi dan je bil žalosten prizor, ko je Marica slovo jemala. „Pustite jo, pustite, da gre“ rečejo objokani oče „kajti drugače ne bodem mogel danes v šoli otrok podučevati. Ravno danes bi imel v šoli razkladati miloserčnost in usmiljenje, in jaz sem sam tako neusmiljen, da to ubogo dete podim iz svoje hiše. O Bog! zakaj sem vendar tako reven; ravno jaz bi rad lačne nasitil, žejne napojil, nage oblekel — pa sam nimam ničesar. O ko bi le bil bogat, bogat, — bogat! Idite, otroci, idite hitro, — kdo vé, ako ne bodeste tudi vi, lastni moji otročiči, znabiti kmalu morali terkati na vrata ubožne hiše. Idite, in pustite me samega!“

Odšli so. Anica je nesla Maričin zveženj. — Marica je bila že zjutraj rano pri grajskem gospodu in tam je dobila nekoliko denarja za odhod in nekaj stare obleke. Vse te malenkosti je nesla Anica v ruto povezane za svojo milo tovaršico Marico. — In tako so odšli. Ubogi učitelj jih je spremljal s solznimi očmi, dokler se mu niso izgubili v daljavi.

Ko so bili že blizu mesta, vgledata naši popotniki veliko množino otrok, ki so šli dva po dva skupaj in to v najlepšem redu, deklice naprej, za njimi dečki. Bili so otroci iz ubožnega závoda, ki so šli iz hrumečega mesta na čisti zrak, v prosto božjo naravo, da se malo poigrajo in okrepe. Nadzornik in ena nadzornica sta je spremljevala. Supruga našega učitelja nekoliko postane in se čudi lepemu redu. „O mati,“ reče Anica, „kako težko bode našej Marici preden se privadi tako ostrega reda; Marica je živa in je rada vesela.“

„To, rožica moja, zahteva le red ubožnega závoda,“ odgovoré mati, „zunaj na trati pa bodo otroci vse drugače veseli, smejali in igrali se bodo kolikor se jim bode le poljubilo. — Ne bodi tedaj tako nemirna in ne straši naše Marice brez potrebe. Ali ne veš pregovora, ki pravi: Kdor se preveč straši, ne pride nikdar h kaši!“

Vsi trije stopijo potem v bližnjo gostilnico. Mati so hotli namreč z Marico še enkrat skupaj kosilčati in učitelj jim je dal za kosilce še posebej nekaj denarja.

Kerčmarica se posadí blizu njih in je izprašuje zdaj to, zdaj uno; mati jej pripovedujejo, po katerih opravkih so prišli v mesto. Po končanem kosilcu se mati poslové od kerčmarice in se podadó naravnost v sirotišnico.

Ko pridejo do neke zale in velike hiše, potegnejo mati za zvonec, ki je visel ob vratih. Vrata se odpró in vsi trije stopijo noter. Marica se začne glasno jokati. „O Bog! ljuba moja mati,“ rekla je, „tukaj se mi vse tako čudno zdí, da me kar strah in grôza obdaja. „O Bog! najraje bi bila pri svojih ranjkih starših v nebesih, ako že ne morem biti pri vas, ki ste mi tako dobra, kakor moja lastna mati.“

Zdaj se pokaže neka zeló stara ženska, berž ko ne je bila nadzornica. Mati začnó pripovedovati, da so pripeljali ubogo Marico v závod, in nadzornica se prav prijazno z njimi pogovarja. „Nič se ne boj, ljubo moje dete, mi bomo skerbéli, da se ti bode dobro godilo, in nič se ne bodeš več jokala. Tukaj bodeš imela vse, kakor bi bila doma,“ tolažila je nadzornica objokano Marico.

Zdaj pelje nadzornica naše goste v závod. Najpred vam hočem poka-

zati spavnico za naše otroke. Vidiš, ljuba moja, — kako ti je imé? — tedaj ljuba Marica, tukaj bodeš spala. Ravno ta le postelj je zdaj prazna; kakor vidite je popolnoma čista, — na to pa tudi jaz posebno pazim.

Pernice ni sicer nobene na postelji, kajti povedati vam moram, da so pernice za majhne otroke jako nezdrave. Glejte, ravno tukaj je ležala pred osmimi dnevi zala deklica. O Bog! kako se to skupaj sklada, — tudi ta deklica je bila hči nekega ubogega učitelja. Prizadjala nam je pa veliko skerbí in nadlog. Deklica se namreč ni mogla nikakor privaditi ostrega reda, ki ga imamo v závodu. Bila je sicer krotka in ponižna kakor ovčica, a pri vsem tem vendar termasta in včasih še celó nevbogljiva. Le pomislite, če je bila sama, berž je tekla tje k oknu in je jokala brez prenehljeja. „O moj ljubi oče, o moja ljuba mati, kje ste? kje ste?“ to je bilo vse; kar se je slišalo iz njenih ust. In tako je začela deklica hirati in se sušiti, dokler nam ni poleg naše najboljše postrežbe in oskerbovanja pred osmimi dnevi umerla. — Zdaj jim nadzornica pokaže tudi sobo, v kateri otroci opoldne kósijo, potem šolo in druge prostore ter je pelje po vsem závodu. Ko so si vse to ogledale, gredó mati h gospodu nadzorniku, da zapišejo Marico v závod. Toda ko pridejo k nadzorniku, reče jim ta, da ravno zdaj ni za Marico nobenega praznega mesta, kajti ono mesto, ki je izpraznjeno, dobila je ravno pred dvema dnevi neka sirota iz občine N., ki ima prvo pravico do závoda, kajti omenjena občina je v napravo mestne ubožnice pripomogla z velikim zneskom denarja.

„Tedaj Marica“ rečejo mati „ker ni drugače morala bodeš zopet ž nama nazaj in boš morala pri nas ostati! Bog je hotel tako, njegova sveta volja naj se izide!“

„O mati, ljuba mati,“ reče Anica „to vam bode vse ljubi Bog povernil.“ Obe skočite iz závoda, kakor dve mladi gazelici, in malo je manjkalo, da jima ni počilo serce od veselja. Ko ste bile zunaj na prostem, objame Anica svojo ljubo prijateljico Marico ter jej tiho na uho pošepeta: „Prav ljubo mi je, mila Marica, da te niso mogli v závod sprejeti.“

Kmalu potem pridejo mati in otroci do doma. -- Zunaj pred vratni rečejo mati: „Veš kaj Marica? ostani ti zunaj, da prideržimo očeta in otroke v hiši!“

Učitelj sedi žalosten in ves pobit za mizo in bere iz neke knjige, ko stopijo mati z Anico v sobo. Učitelj je pozdravi brez da bi vprašal po siroti Marici. Mati se podvizajo in prinesejo večerjo na mizo, katero so bili že pred odhodom pripravili. To se vé, da se jim je sercé veselja smejalo.

Vsi se posedejo okoli mize. Toda oče so bili žalostni, otroci objokani, ko v gledajo prazno mesto, kjer je sedela še malo poprej uboga Marica. Nató se vzdigne Anica, sklene svoje roke ter začne na glas moliti: „Pridi, pridi, ljubi Jezus, bodi naš gost —“ In glej! vrata se odpró in gost pride. „Marica! Marica!“ zavpijejo otroci enoglasno, očetovo lice se razvedrí od veselja in tudi oni rekó: „O Marica! naša preljuba Marica!“ — Otroci so zdaj dobili zopet svojo Marico nazaj. — „Hvala Bogu!“ reče dobri učitelj, „mene je ves dan skerbelo, ali sem prav storil ali ne.“

Mati pripovedujejo očetu vse natanko, kako se jim je godilo v mestu, in kako je bilo v závodu, v katerega je bila namenjena Marica.

„Nò, hvala Bogu; revni smo sicer rés, a vendar smo pri vsem tem tudi srečni“ rečejo oče podavši Marici svojo roko. — Marica se joka na ves glas. Jokala pa je le od prevelikega veselja, da je dobila zopet svoje starše, brate in sestre!

Ko je Marica v hiši revnega pa dobrega učitelja že prav domača postala, moral je učitelj misliti tudi na ostale sirote, na brate in sestre Maričine. Učitelj je bil namreč tudi poverjenik društva v pomoč ljudskim učiteljem, ki ima ta blagi namen, da podpira njihove zapuščene vdove in sirote.

Nekega dne gre tedaj v bližnjo faro, v katerej je bil izročil uboge sirote dobrim ljudem, da jim poišče zdaj kako stalno mesto, in da naprosi dobre ljudi, da bi vsaj nekoliko žertovali za odgojo teh ubogih sirot. Ob enem naznani vse to društvenemu opravištvu in prosi, da bi tudi ono pripomoglo nekoliko v izrejo zapuščenih otrok, in to tembolj ker je bil ranjki njih oče tudi ud podpornega društva.

Ko je bilo vse vravnano, skerbel je učitelj tudi še dalje za sirote svojega tovarša in je marljivo popraševal, če hodijo pridno v šolo, če se dobro učé in lepo obnašajo; posebno je pa gledal nato, da se svojim dobrotnikom prijazne in hvaležne skažejo.

Večkrat je vprašala Marica svojega dobrotnika, če vé, kje so njeni pravi bratje in sestre, če še mislijo na svoje dobre starše in če za-nje molijo. Vprašala je tudi, kako se obnašajo in če se pridno učé.

Vselej, ko je šel učitelj v bližnjo faro, dase prepriča sam, — kako se godí ubogim sirotam, pripovedoval je potem skerbnej Marici, da se njenim bratom in sestram godí prav dobro in da so njih dobrotniki zadovoljni ž njimi.

Nekega dné pa naredí učitelj nenadno veselje za Marico. Pripelje namreč njene brate in sestre s seboj domu, da se nekoliko pogovoré in razveselijo.

Ko bi bili, ljubi otroci, mogli videti le od daleč, koliko veselja in radosti so imeli bratje in sestre, ko so se po dolgej ločitvi zopet pervikrat objeli in poljubili. Drug drugega so popraševali, kako se mu godi, koliko lepega in koristnega se je že naučil, ali misli na svoje dobrotnike in se jim za prejete dobrote zahvaljuje, ali se spominja večkrat na ranjke starše, za nje večkrat moli i. t. d.

Po kosilu se zopet ločijo in se podadó vsak k svojemu dobrotniku, ko so si poprej terdno obljubili, da se bodo tudi znanprej še lepo védli in v lepih čednostih napredovali.

Svojo obljubo so tudi deržali, Bog jih je blagoslovil in vsi so bili srečni.

Stari učitelj in njegova supruga sta doživela veliko veselja nad svojimi otroci, pa tudi Marica jim ni delala sramote. Še le v poznej starosti ju je poklical Bog iz tega svetá. Dobri otroci so jima zatisnili oči in ju spremili vsi do hladnega groba, na katerega so tudi pozneje še radi hodili, ter za svoje dobre starše in dobrotnike molili in vselej zraven pristavili besede: „Lehka vam bila črna zemljica, v njej počivajte mirno!“

Vihar in cvetice.

Oče Jakob so bili vertnik in so imeli zraven hiše prav lep vert. Nobena reč jih ni tako veselila, kakor lepe cvetice na vertu. Vedno so kopali, sejali in popravljali, kedar koli so kaj časa imeli. Zato je pa tudi vse tako lepo raslo in cvetelo, da je bilo le veselje gledati. Sto in sto najlepših cvetic se je lesketalo v žarkih juternega solnca. Vse je bilo prav lepo narejeno.

Kdor koli je šel memo verta, pomudil se je in čudil. Ob nedeljah in praznikih je prišlo vselej veliko ljudi in se je čudilo lepemu vertu. Posebno je rada zahajala v cvetični vert Nežica, edina hčerka vertnikova. Tudi svoje prijateljice in družice je večkrat povabila v prekrasni cvetličnik, kjer so se prav dobro imele in si spletale venčike. Oče Jakob so mladim deklicam večkrat kaj lepega pripovedovali in jim imenovali cvetice po imenu.

Nekega poletnega dné je solnce silno vroče pripekalo. Na večer se je nebo s črnimi oblaki prevleklo. Strašen vihar nastane. Bliska se in grômi, da je bilo groza. Vso noč je nevihta hudo razsajala. — Nežica je vso noč mislila na svoje preljube cvetice. — Drugi dan je bilo zopet vse tiho in mirno. Nežica hiti na vse zgodaj na vert, da pogleda, kako je s cveticami. Veliko, veliko škode je napravil vihar po cvetičnih gredicah. Najlepše cvetice so bile polomljene in zeló pokončane. Vse je ležalo križema po vertu. To se milo stori mladej deklici in žalostno gleda ljubeznjive cvetice. „Pojdite gledat“ pravi svojemu očetu „najlepše cvetice so pokončane!“ Oče Jakob gledajo in popravljajo, pa le malo se je dalo poravnati. Prehudo je razsajala nevihta. „Škoda se mi zdi,“ pravijo oče Jakob, „lepih cvetic, ki so tako lepo in veselo rasle. Pa vsaka reč ima zraven slabega tudi svojo dobro stran. Cvetice so živa podoba dečkov in deklic v cvetočej mladosti. Greh in zapeljivost je oni strašni vihar, ki mladino prav neusmiljeno pokonča. Ne žaluj, moja hčerka, po cveticah, ki si je tukaj v vertu imela; drugo pomlad se bodo zopet oživele in cvetele, pa boš imela zopet novo veselje ž njimi. Veliko bolj se moraš bati za svoje dušne cvetice, ako namreč te zvenéjo in ti je kak vihar pokonča, nikoli več ne vzrasejo in ne cetejo vdručič. Varuj se, ljuba moja, da te ne zasačijo viharji zapeljivosti; skerbno se varuj greha in se spomni večkrat mojih besed.“

Nežica je imela tudi v prihodnje še veliko veselja s cveticami, zraven pa ni pozabila tudi na notranje svoje cvetice. Vedno je imela pred očmi besede ki pravijo:

Cvetice zaljsajo gredé,
Človeka čisto le sercé.

Marsikaj večkrat prav radi imamo,
Naposled pa vidimo, da se goljfamo.

Pismo iz Dola.

(Pisala Lujiza Pesjakova.)

17. avgusta.

Z veseljem sem po našem vertniku zvedela, da bi vi, mladi moji prijatelji, radi spet kaj slišali od mene, da posebno želite, naj bi vam spisala kako pripovedko. Žal mi je, da vam ne morem ustreči; lejte, ljubi moji, poletje je in na kmetih sem! To je: v času in v kraji živim, kjer je treba gledati, poslušati in nabirati spominov za dolgo zimo in za životarenje v mestu. Poterpite toraj, prijatelji, kedar bode sneg pokrival zemljó — in to se zgodi pač le prekmalu — takrat vam hočem kratiti čas s pesnicami in s pripovedkami, ali zdaj ne morem drugega storiti, nego krepiti si dušo v naročji narave. Ker ste se me pa tako ljubeznjivo spominjali, hočem vam pismeno povedati, kako se mi tukaj godí in kaj delam ves ljubi dan.

Najprvo vam moram povedati, da sem vesela, vesela ne manj skoraj, kakor ste zdaj vi veseli; akoravno si z učenjem več glave ne belim, vendar je učilnica življenja zadosti resna in njene skušnje včasih tako težavne, da človeku nij zameriti, ako se počitka raduje. In počitek v pravem pomenu besede mi tukaj cvetè! — Poslušajte, kako ga uživam! — Zjutraj, predno dan zazori, zapustim prijazno hišo, kjer stanujem, krenem krog vogla in po nekaterih korakih pozdravim vso dolino, ki se razprostira med Dolom in sveto Eleno, in ki je tako prijetna, da se mora človek prav domačega čutiti v njej. Med njivami grem do podolja hribčev, kateri dolino na severnej strani obrobajo in na majhnej višavi sedem ter pričakujem probujenja narave. Treba mi nij dolgo čakati, njen buditelj, mlado jutro, se vže bliža! Kako urno prihaja izzá vzhodnih gorá in kako je lepo! Oškropljeno je čez in čez z demantno roso, ki se bliska skoz pajčolan tenkih oblakov, ki ga obdajajo in roznata luč ga venča od verha do tal. Lehke sapice ga spremljajo, poljubljaajoče travice, cvetice in peresa, in trava, cvet in listje se giblje, otresa spanje in dihla sladko „dobro došlo.“ Černe smereke in svetlo-zelene bukve na hribih mu kimajo pozdrav, polno klasje se mu klanja in breze s snegobelimi debli se globoko pripogibljejo v bistri potok, ki mu iz zapada naproti hiti. Gibanje in šumenje je slišati po zraku, zaklad moči in delavnosti je čutiti povsodi in po nevidnih nitkah prede narava čudovito svoje poletensko delo. Jutranji zvonovi se glasé iz dolske cerkve in v stolpi sv. Elene jim odmeva donéč odgovor. Pastirčki ženó črede na pašo, kmetje hité na polje, mlinska kolesa ropočejo, čebele brencé okrog duhteče ajde, pisani metulji ferfolé v kerdelih, tisoč in tisoč mušíc pleše v zraki in vse to cvetoče življenje zlatí solnce, ki upodablja čarokrasno svojo lepoto v valovih Save, katera mirna in veličastna potuje skoz prijazno dolino. — Dolgo, dolgo sedim vsa očarana in gledam in poslušam, ter naposled moram siloma zapustiti svoj prestol na bukovem deblu, kajti solnce mi sije naravnost v obraz. Kako visoko je vže! To je čas hitel, a čuda nij, saj so cvetice — prav po ženski navadi — neprenehoma govorile, tudi „možko“ listje na ponosnih drevasih je šepetalo neskončno dolge povesti in

brati je bilo toliko, da nissem vedela, kje bi najprej začela. Na vsakej travici, na slednjej bilki je zapisan bil izrek in sredi tega jaz, ki sem tako radovedna, da bi hotela vedeti vse! —

Domov gredé me pelje pot skozi vas Kleče in tam, pred čedno hišo v slami na vozičku leži malo dete, ali dete tako lepo in mило in ljubko smehljajoče se, da moram poklekniti pred njim, klečé poljubiti ga in pri njegovem pogledu roke sklenitik molitvi. Stari ded, mož s sivo brado in krotkih oči, tak, kakoršen je moral biti sveti Jožef, ga varuje in lepa, prijazna babica se smeje na pragu. Mlada mati, ki dela na bližnjem polji, pogosto ustavlja kosó in si z roko senči oči, da boljše vidi angelja, ki je postal na zemlji njeno dete. Z istimi občutki, kakor da bi iz božjega svetišča šla, ločim se od podobe, ki predstavlja obseg zadovoljnosti, sreče in nedolžnosti. —

Kakó solnce vže pripéka! To se mi bo prilégla gosta senca graščinskega verta, kjer mi bode zanimiva knjiga prijetna tovaršica. Ali né! Danes ne smem brati, saj se moram pogovarjati z vami, ljubljenci moji, ter vam pokazati vse. Pridite toraj v duhu semkaj k meni in pojdimo tekoj skozi graščino in po kamenenih stopnicah doli v krasni vert. Nu, ali nij lepo v Dolu? Poglejte bistri vodomet, kako visoko pošilja sreberni curek in kako ga z viška po milijardah biserov žene nazaj v svojo posteljo na leskečem dnu, kjer zlate ribice urno plavajo sem ter tja. Ali vam je všeč hladna grotá z lesenimi stalaktiti in blizo nje zeleni „labirint,“ ki ga križajo neštevilna pota? Malo manjši je od nekedanjega labirinta, kjer je bival Minotaver s svojimi grozami, to je res, in treba vam nij, kakor ondaj Arijadni, nitko privezati si pri vhodu, ali varovati se morate vendar, da poti ne zgrešite, kajti, otroci, čez gredice ne smete skakati, ne, nikakor ne! Naprej sedaj med verstama čudovito lepih platán k ribnjaku — lejte, celó čolnič je na ujem, hajdi po vodi! Pri otoku ustavimo barko, naj si uterga vsak cvetočo rožo za spomin, in če kdo hoče Robinsona Krusoe igrati, pustim ga samega med valovi. Kaj čujem? Vsi hočete na majhnem otoku ostati? Ne, ne, to nij nič, pravi klativitez mora vselej sam svojo srečo skušati, toraj nazaj na breg in sredi germovja vam pokažem še nekaj. Ali ste vže videli tak tičnik? Ta je velik in prostoren in široka vrata imá — ohó, prijateljček, ali moraš tičeje poslopje tudi od znotraj ogledati? Nu, pa stopi vánj. Ha, ha, ha! zdaj je tiček vjet in vèn ga ne pustim, predno mi ne zapoje pesnice. Prav takó, saj tiči pevci so tako vže davno omolknili. Ali veste, otroci, zakaj tičice po Kresu več ne pojó? Ne? — Dasiravno se nissem hotela danes pravljíc lótití, hočem vam vendar povedati to. Tukaj v drevoredu, kjer se drevesa tako gosto oblokajo, da jih solnce nikdar ne prešine, tukaj je kraj počivati in povesti poslušati. Pozor tedaj:

Ko je bil Jezus prvi velikonočni dan od smerti vstal, bil je obljubil tičkom, kateri so bili od nekđaj njegovi ljubljenci, da je bode seboj vzel v sveti raj. Veselili so se tiči in srečni so jeli prepevati. Najperva se je oglasila lastovica in hitro za njo dvigal se je žvergoleči škerjanec v modri zrak. Bela pastaričica je priskakljala in černi kos jo je žvižgaje spremljal.

Kovaček je čopek na glavi od veselja stresal in se izverstnega pevca skazoval. Tašica je uljudno pénico vabila, naj se ž njo v petji skuša. Se vé, da senica zdaj tudi nij mogla molčati, in probudile so sternada, ki pa vže takrat nij bil mojster v pevskej umetnosti. Šterlinec je veliko prijetnejše pél in lišček z rumenim pasom tudi nij zaostajal za njim. Ščinkovec je spreminjal glas, vrabci so čivkali in čivkali, da so ušesa bolele naše pradede, in steržek, najmanjši tiček od vseh, smukal je skoz gerinoyje in tudi svoje veselje oznanjal. Nazadnje je začel gostoleti še slavec in njegove melodije so presegale vse drugo petje. Napočil je dan vnebohoda, in ko se je gospod Kristus dvigal v nebó, pognali so se vsi tički kot temen, pojóč oblak za njim. Ali zveličar jim je rekel, naj poterpé do binkoštné nedelje. Vernili so se krilati pevci na zemljo in v željnem pričakovanji svetih binkošti so še lepše peli nego poprej. Cvetóči praznik je minul, pa Jezus nij poklical tičkov v rajske svoje planjave. „Počakajte,“ jim je dejal, „stopervdan svetega Janeza Kerstnika vas morem povabiti k sebi.“ In ljubi tiči so se uto-lažili in nadejaje se svetlega Kresa so popevali najkrasnejše pesni, da jih je ves svet zamaknen poslušal. Med vsemi se je glasil slavec s tako hrepenečim, v serce segajočim petjem, da je vsak človek mislil, da mora vže on sam omečiti nebó. Praznoval se je god Janeza Kerstnika, svetnika, pred katerim se solnce ustavi in — spodletelo je tičkom v novič; Kristus jih nij vzel v zaželeni raj. Žalostni so bili in po polnem potihnili, in to, kar se je takrat zgodilo, ponavlja se od tistih dob od leta do leta: tiči po Kresu več ne pojó. —

Pravljica je končana, kosilo v zelenej lopi tudi odpravljeno in bližnji gozd me vabi molčé v senčno svoje zavetje. Od zlate nebne višine pritiska soparica kakor tehtno breme na zemljo. Tišina vlada povsodi; cvetice povéšajo glavice in drevesa se včasih težko oddihavajo. Potihnile so čebele, zaspani se skrivajo hrošči, metulji ostajajo nepremakljivi na dišičih rožnih čašah, sapice so izginile po polnem in slišati nij drugega nego udarce cepov, ki padajo po zrelem žitu. V gozdu počivam, delo imam v roki, odperta knjiga leži zraven mene, ali stvoriti ničesar ne morem! Navdajajo me misli. V dolgej versti prihajajo, ali kmalu mi zopet izginejo izpred dušnih pogledov in lepa, velika gospa sè čudapolnimi očmi se mi bliža, ona, ki po zemlji hodi in človeku sanje delí! V vsakej roki nese platenico; ena je napolnjena s črnimi biseri in druga sè takimi, ki so svetli kot solnčni žarki. V Dolu imá menda le jasno platenico seboj, kajti vselej mi položi solnčnosvetel biser na čelo in po njem se mi take sladke sanje probudé, da bi vkljub vsemu veselju, katero bedéča uživam, hotela zaderžati je še takrat, ko me sapice, ki so malo po malo pripihljale, po tihem nagovarjajo, naj se podam v njihovej družčini na sprehod. — Za sveto Katarino, majhno cerkvico, ki Dolu nasproti stóji, se dviga hrib; „Kurent“ mu pravi tukajšno ljudstvo; ta hrib je cilj mojega današnjega sprehoda. Sterna pot derží na verh, ali trud je obilo poplačan z lepim razgledom. Kamniške planine v vsej svojej čarovnej lepoti so mi blizu, pred mano cve-toče njive, senčni gaji in livade, šumeča Sava in planinam nasproti se prikaže znan

holmec, siv grad na njem, stolpi in hiše krog njega — belo Ljubljano pozdravljam! Lepo, prijazno mesto si, ali po tebi se mi nikakor ne toži, kajti tisočkrat ljubše mi je mirni, pokojni kraj, kjer zdaj prebivam in kjer sem bliže naravi kakor med tvojimi zidovi. —

Večer je jako lep, sapice, ki so spremljale dan k počitku, šepečejo še po dolini. Po njej hodim in ne morem se nasititi ogledovanja narave, ki se začinja kinčati zlatom in bakrom, ki ju vsiplje zarja na-njo. Med tem se pogovarjam s kmečkimi ljudmi, kar je za-me veliko veselje, in veste, otroci, da sem vselej srečna, ako mi bistrumen starček, ali pa prosta ženica pravi, da sem jim prav po volji. — Mračí se, zvonenje angeljskega češčenja se glasí in čuj! iz hiše, ki je zdaj moj dom, slišijo se slavčkovi glasovi, kateri čversto in krepko in vendar omamljivo mehko in sladko navdušen „Ave“ zemlji in nebu pojó! Hvala Bogu, ta slavec poje vse leto, pred Kresom in po Kresu, in kdor ga čuje, temu se joče in smeje serce od veselja. Pridite k meni, mladi prijatelji, — pa zares, ne samo v duhu — da ga slišite, lepo slovensko pesen vam bode zapel in v hipu se boste v Dolu udomačili. Še mesec dni ostanem tukaj.

Čas je pismo končati — kaj pravite, da je postalo tako dolgo? — Temno je vže in jutri bode spet treba zori naproti hiteti. Lepa, velika gospá s čudapolnimi očmi bode kmalu po svetu hodila. Vže čujem šumenje svilne njene obleke, siva je kot večerna megla. Kar imá najlepših in najbolj svetlih biserov, ti so vsi vam namenjeni. Lehko noč tedaj, ljubčki moji, priporočam vam natanko paziti, da mi poveste, kar se vam bode sanjalo nocej! —

Pošteni starček.

Ob času sedemletne vojske je poslal nek vojskovodja svoje konjike v bližno vas po kermo za konje. Gredó in pridejo do neke ubožne kmečke hiše, kjer dobé sivega starčka, ki je ravno stal na pragu. Prosijo ga, da bi jim pokazal kako njivo, kjer bi si kerme nakosili. — Ko je postrežljivi starček pelje memo neke njive, na katerej je rasel ječmen, pravijo mu vojaki: „Tukaj le je zadosti kerme.“ Ali starček jim odverne: „Idimo le naprej, dobili bomo še druge.“ Vojaki gredó naprej in pridejo do druge njive, in to njivo jim pokaže starček. Naglo skočijo vojaki raz konj in si nakosé prav obilo ječmenovke, katero navežejo na svoje konje in se potem zopet nazaj podadó. Med potjo pa eden vojakov vpraša starčka in pravi: „Oče! vi ste nas po nepotrebem peljali tako daleč; na pervej njivi je bila lepša ječmenovka nego je ta.“ „Vse mogoče“ odverne pošteni starček, „ali ta je bila moja, una prva pa ne!“

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Rudeči naperstec.

Oče so šli z Matičkom v bližnji gozd po derva. Med potoma je Matiček nabiral cvetice, ki jih je bilo vse polno po zelenih dobravah, gozdnem robovju in germovjih. Ko prideta v gozd, vгледа Matiček na nekej pustej goljavi lepe škerlatno-rudeče, znotraj belopikaste cvetice. Kmalo jih ima Matiček cel šop v rokah. „Glejte oče, kako lepih cvetic sem nabral, to jih bo naša Nežica vesela“ reče Matiček očetu kazaje mu lepe cvetice z zvončastimi cveti. „Le kar naravnost mi je verzi iz rok,“ rečejo oče, „to je rudeči naperstec (*Digitalis purpurea*) in jako strupena rastlina.“ Matiček uboga očeta in je prosi, da bi mu kaj več povedali o tej cvetici, ki ima tako krasno cvetje, pa je vendar, kakor pravijo, zelo strupena. — Oče se z Matičkom vsedejo na hrastov štor, da se malo odpočijejo, in mu o rudečem naperstecu to-le pripovedujejo: „Ta cvetica, ki jo rudeči naperstec imenujemo, vzraste 2—3 čevlje visoko. Kakor vidiš, ima suličaste, neenako narezljane liste, ki so spodej belo-kosmati. Veliki cveti stojé verh stebela v enostranskem grozdu. Venčič je zares lep, škerlatno-rudeč in od znotraj z belimi pikami posut. Lepa rastlina je to, ki raste divja sim ter tje po gozdnatih gorah, dobravah in pustinah, pa tudi po vertéh jo imajo zarad lepšega. Naj si bo pa še tako lepa, strupena je, in varovati se je je treba. Ako se listi rudečega napersteca zmanejo v roki, diše neprijetno, so grenko-ostrega okusa, strupeni in jako omamni. Kedar cvetica dozori, naredijo se jajčasto-okrogli semenski tobolčki, ki imajo vse polno drobnega, rujavega semena. To seme je jako strupeno, pa se vendar rabi tudi kot zdravilo za mnoge bolezni. Kdor veliko teh drobnih zernic povžije, se mu kmalu jame v glavi verteti, pred očmi se mu stemni, po udih ga zvija in terga, in mertač zadene človeka. Vsa rastlina je polna ostrega sóka, če ga človek povžije, dela mu jako zoperne težave, naredí bluvanjanje in hude bolezni. Iz vsega tega, kar sem ti povedal, lahko spoznaš, da je naperstec strupena rastlina, katere se moramo skerbno ogibati.“

Matiček si je vse to zapomnil, pa je tudi svojim tovaršem povedal, kar mu so oče o rudečem naperstecu pripovedovali.

Razne stvari.

Drobtine.

(Prebivalstvo nekaterih dežel v Cislajtaniji.) Po naj-novejšej štetvi ima naša dežela Kranjska 463.273, Štajerska 1, 131.309, Primorje 582.079, Koroška 336.400, Dalmacija 442.796 duš. Češka dežela šteje 5, 106.069, in Moravska 463.273 prebivalcev.

(Staromehikanski jezik.) Mehikanska država je v severnej Ameriki. Staromehikanski jezik, ki je že skorej popolnoma zginil in se samo še v kakih knjigah najde, je bil zelo gibčen. Poglejmo samo en izgled: „Kihua“ se pravi po naše: storiti; „kiihuha“ delati, opravljati; „kiihualtia,“ napraviti, da se kaj stori; „kiihuatiuh,“ delat iti; „kiihuako,“ storit priti; „kiihuatiuh,“ kaj delati misliti. Tudi za sestavljanje več besedi v eno besedo je bil ta jezik zelo pripraven; ali marsikateri izmed nas bi bil ob jezik in sapo, preden bi nekatero besedo izgovoril; n. pr. „notlacomahuieteopikskatacin“ se pravi po naše: „prečastiti moj oče!“

Jokajočemu detetu.

Dete milo, dete nežno,
Ne prelivaj že solzá;
Časa dôba, svet za tebe,
Polno še grenkosti imá.

F. Š.

Kratkočasnice.

* Pri spraševanji so vprašali gosp. duhovnik neko ženo, če vé, kateri dan je Bog umerl. Žena se začudi in pravi: „Kedaj je umerl, tega

pač ne vem, ker v ta naš presneti „graben“ se tako nič ne zvé!“

* Jurčeka so oče poslali v lekarnico po zdravila. Lekar mu je da in pravi „servus Jurče!“ — Ker Jurče te besede ni še nikoli slišal, vpraša enega svojih tovaršev, kaj beseda „servus“ pomeni. Tovarš, ki sam ni vedel kaj se „servus“ po slovenski pravi, reče mu šaljivo: „Servus to se pravi „tepec.“ Jurček se razjezi, poverne se hitro nazaj k lekarji in skoz odperta vrata vpije: „Servus, servus — pa še enkrat servus, to imate zdaj!“ J. Unger.

* „Bodi tako dober“ rečejo oče Marka svojemu sosedu, ki je šel na njivo, „in reci našemu Matiji, ako ga srečaš, da se naj podviza, ker že dolgo čakamo na njega.“ — „Rad bom storil to“ reče sosed „ali kaj mu hočem reči, če ga pa ne srečam?“

* Neki pijanec gredé iz kerčme vgleda polno luno na nebu. Postane in pravi: „No luna, čimu si danes tako prevzetna? Mar zato, ker si polna? Ti si polna vsaki mesec le enkrat, a jaz pa vsaki dan.“

* Nekega gospodarja, ki si je dal hišo zidati, vprašajo zidarji, kam naj spravijo zemljo, ki so jo izkopali, ko so delali temelj in podstavo za novo zidanje? „Izkopajte drugo jamo“ reče gospodar „in sicer tako veliko, da spravite vso izkopano zemljo va-njo.“

* Neki kmet pride v žganjarijo in si pusti prinesiti francoskega žganja. „Tega pa nimamo,“ reče žganjar; „čimu bi vam pa bil?“ — „Slišal sem,“ odgovori kmet, „da vse muhe pocepajo od njega.“

Skakalnica.

(Priobčila čitalnica v Cerknem.)

maš-	se	znam-	de	se	mur	rajn-	Saj
Veš	ne!	tvo	v si-	ko	tje,	do-	kraj-
gre?	ro-	kod	nja-	pri	ši	ko-	kje
Vnjih	dar.	Skoz	samre-	In	hra-	car-	bé?
hi-	ce	rajn-	se	ja	Po	veš	te
spo-	slad-	še	jo,	hra	no-	ni	kraj-
to-	dar-	vfn-	šu	jih	Ni	kvar-	Al
ko	go-	či-	nik-	ve	jo.	car-	mar.

(Rešitev in imena reševalcev v prihodnjem listu.)

Zabavne naloge.

1) Kako boš s številkami zapisal: dvanajst tisoč dvanajst sto in dvanajst?

2) Kako boš iz naslednjih števil napravil 100: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0?

3) Zapiši več številnih zneskov, ki imajo to lastnost, da od katere koli strani je bereš, ostanejo ravno isti!

(Rešitev in imena reševalcev v prihodnjem listu.)

Zastavice.

1) Eden pravi: temà naj bo; drugi pravi: svetlo mora biti; tretji pravi: meni je pa vse eno. Kaj je to?

2) Kedaj dobi staro drevo zadnjo luknjo?

3) Kedaj je dvakrat dve šest?

4) Zakaj so berači najprijazniši ljudje?

(Uganjke zastavic v prihodnjem listu.)

Rešitev številnih nalog in uganjke zastavic v 8. listu „Verteca.“

Rešitev številnih nalog:

I. Najpred se peljeta sina čez reko; eden ostane unkraj reke, drugi se pelje nazaj po očeta. Potem se peljejo oče in sin

ostane. Zdaj stopijo oče iz čolna in sin se pelje po brata.

To nalogo je prav rešil: Jože Unger, terg. učenc v Št. Jurji na Štajerskem.

II. Da se od 45 odšteje 45 in zopet ostane 45, naredi se tako-le:

$$9\ 8\ 7\ 6\ 5\ 4\ 3\ 2\ 1 = 45$$

$$1\ 2\ 3\ 4\ 5\ 6\ 7\ 8\ 9 = 45$$

$$\text{Ostanek: } 8\ 6\ 4\ 1\ 9\ 7\ 5\ 3\ 2 = 45$$

Te naloge ni rešil nobeden.

Uganjke zastavic:

1. Sv. maša (na božični dan 3krat, dvakrat ni nobenkrat, a enkrat je vsaki dan).

2. Senc. 3. Temo. 4. Čas. 5. Tisti, ki ima eno oko, vidi več, kajti on vidi pri nemu dve očesi. 6. Zeljnata glava.

Listnica. Gosp. J. L. v Lj.: Vaše „Otroške igre“ pričeli bomo v prihod. listu; danes nam je zmanjkalo prostora. — D. M. v. G.: Zoper nepoklicanega kritikarja našega lista ne sprejemamo nobenih dopisov v „Vertec“; pustimo to stvar kakor je, povedali so že drugi listi zadosti. — S. P. Št. V.: Prosimo še večkrat kakih drobtin iz Vašega peresa. — M. A. v Š.: Bomo storili. — J. P. v Š. Koc.: Vaših rebusov še zdaj nismo dobili iz Beča. — J. G. v S.: 2 gl. 60 kr. za ljudsko šolsko knjižnico na Serpenici smo prejeli.

Senčna podoba.

